

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.III.21.805/2014/3.szám

A Kúria a dr. Péchy Kristóf ügyvéd által képviselt felperesnek a Mayer M. Balázs Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Mayer M. Balázs ügyvéd) által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Budapesti XX., XXII. és XXIII. Kerületi Bíróság előtt 16.P.XXI.22.503/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 56.Pf.633.331/2014/5. számú közbenső ítéletével elbírált perében a jogerős közbenső ítélet ellen az alperes részéről 77. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy térítsen meg az államnak külön felhívásra 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen a közbenső ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes kerékpáron közlekedve 2010. február 10. napján közlekedési balesetet szenvedett K-n, az I. út és a D. utca kereszteződésében, ahol az alperes által biztosított járműszerelvénynak ütközött, annak kereke alá került. A forgalmas útkereszteződésben a felperes az I. út belváros felé tartó forgalmi sávja melletti gyalog- és kerékpárúton a belváros irányába kb. 9-12 km/h sebességgel közlekedett kerékpárjával. Az I. úton az útkereszteződésben a jobbra kanyaradó sávban elsőként várakozott a zöld jelzésre az S.M. által vezetett nyergesvontató a hozzákapcsolt félpótkocsiból álló járműszerelvénnyel. Az útkereszteződésben egyszerre kaptak szabad forgalomirányító fényjelzést azok a járművek, amelyek jobbra akartak kanyarodni és azok a gyalogosok és kerékpárosok, akik egyenesen akartak továbbhaladni. A szabad jelzést követően a járműszerelvénnyel elindult és jobbra kanyarodott a D. utcába. A felperes a folyamatos haladása közben észlelte a zöld lámpa jelzést és folytatta útját az útkereszteződés felé, miután egyenesen akart továbbhaladni. A D. utca túlsó oldalán gyalogosként

várakozott két személy, akik a zöld jelzésre elindultak, majd visszaléptek a járdára a járműszerelvény kanyarodása miatt. A járműszerelvény vezetője számára az elindulásakor, majd annak jobbra fordulásánál, az utat keresztező kerékpár jelzésének elérésekor is (a gyalogos-átkelőhely bal oldala mellett felfestett részen) a jobb oldali visszapillantó tükörben látható volt a felperes.

A baleset előtt 3,5 másodperccel korábban a gépjármű törzse jobbra betört - ami a jobbra való kanyarodást jelezte - ekkor a felperes a jobboldali visszapillantó tükörtől kb. 6,5-7 méterre lehetett és nem észlelte a járműszerelvény kanyarodását, folyamatosan kerékpározott egyenesen előre. Ekkor lassító fékezéssel még megállhatott volna az ütközési pont előtt. A járműszerelvény elindulása és a baleset bekövetkezése között kb. 14 másodperc telt el. A felperes az ütközés előtt kissé jobbra kormányzott, a jobbra kanyarodó nyergesvontató jobb hátsó ikerkerekének ütközött és részben a pótkocsi jobb első kereke alá is került. Az ütközés a gyalogos-átkelőhelyen, a felperes haladási irányától tekintve a 2. és 3. teljes szélességben felfestett fehér sáv között, a gyalogos-átkelőhely jobb szélén történt. A gépkocsivezető nem vette észre az ütközést, kb. 5,8 métert továbbhaladt és csak a D. utcán álló és szabad jelzésre várakozó egyik gépkocsivezető jelzésére állt meg. Ekkor a járműszerelvény leghátulsó kereke is elhagyta már a gyalogos-átkelőhely felfestését. A gépkocsivezető kiszállt a vezetőfülkéből és észlelte, hogy a felperes a félpótkocsi jobb oldalán fekszik, lábaival befelé, a bal keze a pótkocsi jobb első kereke alatt lehetett, bal lábát pedig ugyanez a kerék nyomta, amelynek következtében a lágy részek szétfröccsenve az aszfalton heverték, a felperes lába mellett. Annak érdekében, hogy a nyomás megszűnjön, irányítás nélkül, kb. 70 cm-t visszatolatott. Az ütközés előtt a járműszerelvény kb. 7-8 km/h, a felperes 3-5 km/h sebességgel közlekedett.

A felperes a baleset következtében a jobb felső végtag terjedelmes bőr szakított sérülését, a bal felkarról a lapocka felé irányuló terjedelmes bőr szakított sérülését, a jobb II. kézközépcsont törésével társuló jobb kéz és felső végtag lágy szövet összenyomatásos sérülését, a jobb tenyér, valamint a bal lágyékról a nagyajkon át, a comb és lábszár izomroncsolódással járó bőr lenyúztatását, a bal felkar közép-harmadi amputálódását, a bal lapockatest töréssel társuló bal mellüregi levegőgyülemet, bal szárcapocscsont töréssel társuló bal térdízület többszöri szalagszakadás miatti szerkezet megbomlását és a nyakszirtcsont bal oldali előmozdulásos törésével társuló koponyaalap nyaki I. csigolyáról való félficamodását szenvedte el.

A baleset miatt büntetőeljárás indult a járműszerelvény gépkocsivezetője ellen, jogerős ítélet felmentette a közúti baleset okozásának vétségében bizonyítottság hiánya miatt.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy „az

alperesnek a 2010. február 10. napján K-n az I. út és a D. utca kereszteződésében történt közlekedési balesetért való kártérítési felelőssége 80 (nyolcvan) százalékban fennáll". A közbenső ítélet indokolása megállapította, hogy a felperes a fokozott veszéllyel járó tevékenységgel okozati összefüggésben szenvedte el a kárt; a gépkocsi vezetője nem adta meg az elsőbbséget jobbra kanyaradásakor a kerékpárúton egyenesen közlekedő kerékpáros részére. Értékelte az alperes terhére, hogy az adott közlekedési helyzetben az alperes által biztosított gépjármű kifejezetten nagy tömegű, hatalmas teherrel megrakottan közlekedett a forgalmas útkereszteződésben. Megállapította, hogy a gépjármű vezetőjének a szabad jelzésre való várakozás közben észlelnie kellett, hogy tőle jobbra kerékpárút található, a gépjármű elindulásától kezdve 12 másodpercen keresztül pedig a felperes látható volt a visszapillantó tükörben. A gépkocsivezető nyilatkozatából, miszerint nem látott a kerékpárúton senkit, azt a következtetést vonta le, hogy a kanyarodás előtt nem nézett a visszapillantó tükörbe és nem győződött meg arról, hogy van a közlekedésnek olyan résztvevője, akinek a részére elsőbbséget kell majd adnia. Ha erről meggyőződik és úgy dönt, hogy megáll, a baleset megelőzhető lett volna, ezért a baleset elhárítása nem volt objektíve lehetetlen a gépjárművezető számára. A felperes magatartása, kerékpárral való közlekedése nem tekinthető a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül eső elháríthatatlan oknak. A perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapította, hogy a felperes nem öngyilkossági szándékkal ütközött a járműszerelvénnel, és azt is kizárta, hogy a felperes az útkereszteződésben állt volna a kerékpárjával a szabad jelzésre várakozva. Arra figyelemmel azonban, hogy a felperesnek ismert volt az út, a forgalmas útkereszteződés, és látta tőle balra a járműszerelvényt az úton, elvárható lett volna, hogy nemcsak arra figyel, hogy zöld jelzést kapott, hanem arra is, hogy a mellette lévő nagy tömegű gépjármű hogyan közlekedik, és észlelhette volna azt is, hogy a jármű elkezd jobbra kanyarodni. Ha kellő figyelemmel kerékpározik, még lassító fékezéssel is megelőzhette volna az ütközést. A felperes nem tanúsította a kellő gondosságot a közlekedése során, ezt pedig a felperes felróható magatartásának értékelte a bíróság. Azt is megállapította, hogy az ütközés után a járműszerelvény előre és hátra is mozgott, azonban azt nem lehetett megállapítani, hogy a felperes sérülései milyen sorrendben keletkeztek; az ütközéstől a tolatás befejezéséig egységként értékelte ezért a balesetet, és az annak során bekövetkezett valamennyi kár tekintetében állapította meg a kártérítési felelősség mértékét, a kármegosztás arányát az alperesre terhesebben 80-20%-ban.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú közbenső ítéletet helybenhagyta. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a kártérítési felelősség jogalapjának megállapítása körében helyesen határozta meg és helytálló az abból

levont jogi következtetése, a közbenső ítéletbe foglalt döntése is, amellyel a másodfokú bíróság egyetértett. Rámutatott arra, hogy az alperes tévesen idézi és értelmezi a KRESZ-nek az elsőbbségadásra vonatkozó 31. § (5) bekezdésének b) pontját. E szabály helyes értelmezéséből nem az következik, hogy az elsőbbségi viszonyt a kerékpárosnak a kereszteződésbe történő behaladásakor kell vizsgálni, hanem az, hogy az elsőbbséggel rendelkező úton érkező kerékpárosnak kell elsőbbséget biztosítani. Ezért helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy nem az áthaladó, hanem az érkező kerékpáros részére kell az elsőbbséget biztosítani, és helyesen vonta le azt a következtetést - miután a szabad jelzésre várakozás közben észlelnie kellett a jobbra lévő kerékpárutat és a felperes az elindulásától kezdve 12 másodpercen keresztül látható volt a visszapillantó tükörben - hogy amennyiben a vezető nem észlelte a fentiek ellenére a közlekedő felperest, abból az állapítható meg, hogy sem a kanyarodás megkezdése előtt, sem az elindulás előtt nem nézett a visszapillantó tükörbe és nem győződött meg arról, hogy van-e a közlekedésnek olyan résztvevője, akinek részére elsőbbséget kell majd adnia. Helyesen állapította meg azt is az elsőfokú bíróság, hogy a felperes magatartása, kerékpárral való közlekedése nem tekinthető a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül eső elháríthatatlan oknak. Helyesen döntött a kármegosztás mértékéről is, amikor megállapította és mérlegelte, hogy a felperes ismerős volt a baleset helyszínén, látta tőle balra a járműszerelvényt az úton, ezért elvárható lett volna tőle, hogy nem csak a zöld jelzésre figyel, hanem arra is, hogy mellette nagy tömegű gépjármű közlekedik, és észlelhette volna a jobbra kanyarodását, és ha kellő figyelemmel közlekedik, még lassító fékezéssel is megelőzhette volna az ütközést. A felperes e felróható magatartását helyesen közrehatásnak tekintette, annak mértékét is helyesen, az alperesre terhesebben 80-20%-ban határozta meg. Helyes az elsőfokú bíróság döntése arról is, hogy az ütközéstől a tolatás befejezéséig egységként értékelte a balesetet és az annak során bekövetkezett valamennyi kár tekintetében állapította meg a kártérítési felelősséget és annak mértékét.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és annak megváltoztatását kérte, az alperes kártérítési felelősségének „arányát” 20%-os mértékben, míg a felperes balesetben való felróható közrehatását 80%-ban kérte megállapítani. Arra hivatkozott, hogy a jogerős közbenső ítélet ellentétes a KRESZ elsőbbségadásra vonatkozó szabályaival - KRESZ 21. § (7) bekezdés, 31. § (5) bekezdés, 43. § (1) bekezdés -, de ellentétes az igazságügyi szakértő elsőbbségadás kapcsán tett megállapításaival is. Ezért a jogerős ítélet sérti a Pp. szakértői bizonyítással kapcsolatos szabályait is [Pp. 177. § (1) bekezdés, 182. § (3) bekezdés, Pp. 206. §]. Az igazságügyi szakértői vélemény alapján az állapítható meg, hogy a perbeli esetben még ki sem alakult olyan elsőbbségi helyzet, amely veszélyes üzemnek nem veszélyes üzemmel

történő találkozása során a jogi megítélés szempontjából mérvadó lehetne. Ennek a felek közrehatásának megítélésekor döntő jelentősége van még akkor is, ha a közlekedő kerékpáros valóban nem tekinthető kimentési oknak az alperes oldalán. A károsult közrehatásának megítélésekor nem hagyható ugyanis figyelmen kívül, hogy a kerékpáros elsőbbségi helyzetben volt-e, vagy sem. A szakértői vélemény egyértelmű megállapításokat tett; a szerelvény elindulásakor, attól a felperes 38 méterre haladhatott, ezért tévesen hivatkozik a jogerős közbenső ítélet alperesi véleményként a sofőr veszélyérzetének a hiányára, mert ez szakértői megállapítás, aminek ráadásul az elsőbbségi helyzet létrejötte megítélése szempontjából döntő jelentősége van. Nem hagyható figyelmen kívül a szakértő megállapítása, miszerint a gépjármű előbb keresztezte a kerékpáros haladási nyomvonalát, mint ahogyan a kerékpáros az útra lehaladt volna, ennek alapján a gépjármű vezetője legfeljebb megelőzhetett volna a balesetet, ha a kerékpáros lehaladására még akkor számít, amikor az felismerhetően meg sem történt. A szakértő megállapításából egyértelműen következik, hogy elsőbbségi helyzet még ki sem alakult a perbeli esetben. A jogerős közbenső ítélet nem indokolta meg, hogy a szakértői megállapítások elvetésére milyen okból került sor, a KRESZ szabályok magyarázatát alperes értelmezésének tekintette, holott azok a szakértői megállapítások alapján tett megállapítások voltak. A szakértői véleményben foglaltak helyességéhez egyik fél sem fűzött nyomatékos kétséget jelentő előadást, a bíróság sem tett ellentétben álló megállapításokat, ezért a szakértői bizonyítás lényegi megállapításait a bíróság nem hagyhatja figyelmen kívül a döntésénél. A jogerős közbenső ítélet a szakértői véleményben foglalt megállapításokkal szemben álló döntés. A felperes közrehatásának mértéke igen alacsony, figyelemmel arra, hogy a szakértő kizárólag a felperessel szemben állapította meg a vezetéstechnikai hibát, így a közlekedési helyzet téves értelmezését. A kármegosztás mértékének különös jelentősége van arra tekintettel is, mert a felperes felemelte a folyamatban lévő eljárásban a keresetét.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős közbenső ítélet az alperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A perben nem volt vitatott, hogy a jogvita elbírálására a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 345. §-ának (1) bekezdése és a kötelező gépjármű felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény az irányadó. Az alperes felülvizsgálati kérelme alapján a Kúriának abban a

kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az elsőbbséget élvező kerékpárúton közlekedő kerékpáros felperes közrehatása milyen mértékű volt.

A baleset bekövetkezésének mechanizmusát és a felperesnek az ezzel összefüggő sérüléseit a bíróság a jogerős közbenső ítéletben a teljes körű bizonyítás lefolytatása után, a bizonyítékoknak a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti értékelésével megalapozottan állapította meg. A fokozott veszéllyel járó tevékenység folytatójának a Ptk. 345. §-ának (2) bekezdése értelmében nem kell megtéríteni a kárt annyiban, amennyiben a károsult felróható magatartásából származott. A jogerős közbenső ítélet indokolása helyesen utal arra, hogy az adott esetben az alperes tévesen értelmezte a KRESZ-nek az elsőbbségadásra vonatkozó rendelkezéseit, így a 31. § (5) bekezdés b) pontját; a jobbra bekanyarodó járművel a kerékpársávon, vagy az úttest mellett lévő, attól jobbra eső kerékpárúton, gyalog- és kerékpárúton érkező jármű és gyalogos részére kell az elsőbbséget biztosítani. Ezért nem a kereszteződésbe történt behaladáskor, hanem az elsőbbséggel rendelkező úton érkező kerékpáros számára kell elsőbbséget biztosítani. Az adott esetben pedig ennek volt jelentősége, mert az alperes által is elfogadott igazságügyi műszaki szakértői vélemény egyértelműen alátámasztja azt, hogy a gépjármű vezetője számára a járműszerelvény elindulásától kezdve 12 másodpercen keresztül látható volt az elsőbbséggel rendelkező úton, kerékpáron közlekedő felperes. Okszerűen vonta le a jogerős közbenső ítélet azt a következtetést, hogy az a körülmény, hogy a vezető ezt nem látta, csak azt jelentheti, hogy sem a kanyarodás megkezdése előtt, sem az elindulás előtt nem nézett a visszapillantó tükörbe és nem győződött meg arról, hogy van-e a közlekedésnek olyan résztvevője, akinek részére elsőbbséget kell majd adnia. Tévesen értékelte ezért az alperes az „elsőbbségi helyzet” kialakulását; nem annak van jelentősége, hogy „a szerelvény előbb keresztezte a kerékpáros haladási nyomvonalát, mint ahogy a kerékpáros az útra lehaladt volna”, ugyanis nem a kereszteződésbe történt behaladásnak, hanem az elsőbbségi úton történő érkezésnek van jelentősége az elsőbbségadás szempontjából. A szakértői vélemény a kerékpáros esetében a közlekedési helyzet téves felmérését valóban véleményezte, a járműszerelvény vezetője terhére azonban a késedelem szakértői módszerrel azért nem volt értékelhető, mert nem került meghatározásra az a pillanat, vagy helyzet, amelyet a szerelvény vezetőjének észlelnie kellett volna. Erre is figyelemmel az összes körülmény mérlegelése alapján az alperes 80%-os kárfelelősségének megállapítása helytálló, és nincs olyan alap arra, hogy a felperes közrehatásának nagyobb mértékét állapítsa meg a bíróság. Tévesen hivatkozik az alperes arra, hogy az igazságügyi műszaki szakértői véleménnyel ellentétes megállapításokon alapul a jogerős közbenső ítélet, amely az alperes kártérítő felelősségét megállapította. A szakértő feladata a baleseti mechanizmus megállapítása, és annak elemzése volt és nem volt a feladata a

kártérítő felelősség megállapítása. Éppen a szakértői véleményen alapul a felperes közreható magatartásának a megállapítása; ha kellő figyelemmel közlekedik a felperes, lassító fékezéssel megelőzhetné volna az ütközést, különös figyelemmel a helyismeretére is. Mindezeket figyelembe véve a közrehatás értékelése, a kárfelelősség százalékos arányának meghatározása körében a jogerős közbenső ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő.

A Kúria a kifejtettekre tekintettel a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a jogerős közbenső ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2015. január 28.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

kúriai tisztviselő
HM